

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาลหน่วยงานวิสัญญี โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดการจำแนกกิจกรรมการพยาบาลของเชอร์รูเบลและมินนิค โดยได้แบ่งกิจกรรมการพยาบาลออกเป็น 2 หมวดใหญ่คือกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง โดยศึกษาเวลาที่ใช้ในกิจกรรมการพยาบาลในผู้ป่วยแต่ละประเภท ซึ่งใช้เกณฑ์การจำแนกผู้ป่วยของสมาคมวิสัญญีแพทย์แห่งสหรัฐอเมริกา

ประชากรในการศึกษาคือ บุคลากรพยาบาลทุกคนที่ขึ้นปฏิบัติงานในหน่วยงานวิสัญญี โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ 23 คน พยาบาลเทคนิคจำนวน 1 คน ผู้ช่วยเหลือวิสัญญีจำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยในที่เข้ามารับการผ่าตัดและได้ยาระงับความรู้สึกในหน่วยงานวิสัญญี โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ในระหว่างวันที่ 27-30 เมษายน 2549 ถึง 3 พฤษภาคม 2549 ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายตามตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่กำหนดให้ (Krejcie & Morgan, 1970) จำนวน 51 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งสร้างขึ้นโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดของเชอร์รูเบลและมินนิค (Scherubel & Minnick, 1994) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แบบบันทึกการจำแนกประเภทผู้ป่วย คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลตามมาตรฐานของหน่วยงานวิสัญญี แบบบันทึกเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาลในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง แบบบันทึกเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง และนาฬิกาแบบดิจิตอลสำหรับจับเวลา เครื่องมือนี้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านได้ค่าความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 1 และการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำเครื่องมือจำแนกประเภทผู้ป่วยไป

จำแนกประเภทผู้ป่วย 10 ราย ได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตเท่ากับ 0.91 และการหาความเที่ยงของการสังเกตในการจับเวลาแต่ละกิจกรรม โดยเลือกตัวอย่างกิจกรรมการพยาบาล 10 กิจกรรม โดยดูขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม จับเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรมโดยผู้ศึกษาและผู้ช่วยศึกษา สังเกตทั้งหมด 5 คน ได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตเท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูลการบันทึกเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมทางตรง ใช้วิธีการสังเกตโดยตรงและบันทึกเวลาแบบย้อนกลับ ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับผู้ช่วยศึกษา จำนวน 4 คน ผู้ศึกษาและผู้ช่วยศึกษา ทำการสังเกตและบันทึกเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานในกิจกรรมโดยตรงของผู้ป่วยแต่ละประเภท โดยเก็บรวบรวมเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงในผู้ป่วยแต่ละประเภท 1 ราย ในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติโดยตรงต่อผู้ป่วยรายนั้น ผู้ป่วยทุกประเภท การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลใช้พยาบาล 1 คนในการดูแล ผู้ช่วยศึกษา 1 คน จะเป็นผู้บันทึกเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมของพยาบาลแต่ละคน ในการเก็บรวบรวมเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมของพยาบาลแต่ละคนที่ใช้ในแต่ละประเภทจะเก็บรวบรวมตั้งแต่เวลาเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดในผู้ป่วยแต่ละคนหลังจากนั้นจึงจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในผู้ป่วยรายต่อไป ส่วนการบันทึกเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง ใช้วิธีการศึกษาการใช้เวลาโดยการรายงานตนเองของบุคลากรพยาบาลทุกคนที่ขึ้นปฏิบัติงานในช่วงที่ศึกษาทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปริมาณเวลาที่บุคลากรพยาบาลใช้ในกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของผู้ป่วยในแต่ละประเภทในแต่ละเวรใน 24 ชั่วโมง และหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปริมาณเวลาที่บุคลากรพยาบาลใช้ในกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงในแต่ละเวรใน 24 ชั่วโมง และคิดเป็นร้อยละในปริมาณงานทั้งหมดในแต่ละเวร

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรในการศึกษา ประชากรบุคลากรพยาบาลเป็น พยาบาลวิชาชีพ 23 คน พยาบาลเทคนิค 1 คน ผู้ช่วยเหลือวิสัย 15 คน สำหรับการปฏิบัติงานในช่วงเวร จำนวนบุคลากรพยาบาลเฉลี่ย 26.14 คน เวรบ่าย 8 คน เวรดึก 4 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยมีทั้งหมด 51 ราย เป็นผู้ป่วยประเภทที่ 1 จำนวน 19 ราย ผู้ป่วยประเภทที่ 2 จำนวน 17 ราย ผู้ป่วยประเภทที่ 3 จำนวน 8 ราย ผู้ป่วยประเภทที่ 4 จำนวน 4 ราย และผู้ป่วยประเภทที่ 5 จำนวน 3 ราย

2. ข้อมูลเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของบุคลากรพยาบาล

2.1 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของบุคลากรพยาบาลในผู้ป่วยแต่ละประเภทดังนี้

ผู้ป่วยประเภทที่ 1 ผู้ป่วยที่มีสุขภาพดี ไม่มีความผิดปกติทางสรีรวิทยา สุขภาพจิตดีใช้เวลาเท่ากับ 2.48 ชั่วโมง

ผู้ป่วยประเภทที่ 2 ผู้ป่วยที่มีพยาธิสภาพของร่างกายเล็กน้อยใช้เวลาเท่ากับ 2.90 ชั่วโมง

ผู้ป่วยประเภทที่ 3 ผู้ป่วยที่มีพยาธิสภาพขั้นรุนแรงขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต เวลาเท่ากับ 3.37 ชั่วโมง

ผู้ป่วยประเภทที่ 4 ผู้ป่วยที่มีพยาธิสภาพของร่างกายรุนแรงมาก และไม่สามารถรักษาให้กลับมาสู่ภาวะปกติโดยยาหรือการผ่าตัดใช้เวลาเท่ากับ 2.30 ชั่วโมง

ผู้ป่วยประเภทที่ 5 ผู้ป่วยที่มีชีวิตอยู่ได้เพียง 24 ชั่วโมง หรือมีโอกาสน้อยมากไม่ว่าจะได้รับการรักษาด้วยยาหรือการผ่าตัดใช้เวลาเท่ากับ 1.83 ชั่วโมง

2.2 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของบุคลากรพยาบาลใน 24 ชั่วโมงเท่ากับ 78.57 ชั่วโมง โดยเวรเช้าใช้เวลาเท่ากับ 35.42 ชั่วโมง เวรบ่ายเวลาเท่ากับ 33.90 ชั่วโมง และเวรดึกเท่ากับ 9.25 ชั่วโมง

3. เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของบุคลากรพยาบาล

3.1 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงใน 24 ชั่วโมง เป็นเวลาเท่ากับ 32.85 ชั่วโมง เวรเช้า เท่ากับ 17.91 ชั่วโมง เวรบ่าย เท่ากับ 5.71 ชั่วโมง และเวรดึก เท่ากับ 9.23 ชั่วโมง

3.1.1 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลทางอ้อม ใช้เวลาทั้งหมด 4.20 ชั่วโมง โดยเวรเช้า เท่ากับ 1.56 ชั่วโมง เวรบ่ายเท่ากับ 1.38 ชั่วโมง และเวรดึกเท่ากับ 2.10 ชั่วโมง

3.1.2 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหอผู้ป่วยและงานบ้าน ใช้เวลาทั้งหมดเท่ากับ 12.41 ชั่วโมง โดยเวรเช้าเท่ากับ 9.40 ชั่วโมง เวรบ่ายเท่ากับ 2.53 ชั่วโมง เวรดึกเท่ากับ 0.48 ชั่วโมง

3.1.3 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมด้านวิชาการ ใช้เวลาทั้งหมดเท่ากับ 3.34 ชั่วโมง โดยเวรเช้าเท่ากับ 3.34 ชั่วโมง โดยเวรบ่ายและเวรดึกไม่ได้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมด้านวิชาการ

3.1.4 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในเวลาพักและการใช้เวลาว่าง ใช้เวลาทั้งหมดเท่ากับ 12.30 ชั่วโมง โดยเวรเช้าเท่ากับ 3.32 ชั่วโมง เวรบ่ายเท่ากับ 1.56 ชั่วโมง และเวรดึกเท่ากับ 7.42 ชั่วโมง

3.1.5 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการรอคอย ใช้เวลาทั้งหมดเท่ากับ 0.60 ชั่วโมง โดยเวรเช้าเท่ากับ 0.29 ชั่วโมง เวรบ่ายเท่ากับ 0.20 ชั่วโมง และเวรดึกเท่ากับ 0.07 ชั่วโมง

4. อัตราส่วนปริมาณงานทั้งหมดของเวรเช้า:เวรบ่าย:เวรดึก เท่ากับ 47.86:35.55:16.59

ข้อจำกัดของการศึกษา

ในช่วงเวลาที่ศึกษาเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีน้อย ไม่ครอบคลุมได้ทุกกลุ่มโรค จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนประชากรที่แท้จริง ตลอดจนไม่สามารถทราบปริมาณเวลาที่แท้จริงทั้งหมดได้

กลุ่มโรคในช่วงที่ศึกษาไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มโรค จึงไม่สามารถทราบปริมาณเวลาที่แท้จริงในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยตรง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารที่จะจัดสรรจำนวนบุคลากรพยาบาล ให้มีความสอดคล้องกับปริมาณการพยาบาล และตอบสนองความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วยได้ดียิ่งขึ้น

2. มีการบริหารจัดการให้บุคลากรระดับต่ำกว่าวิชาชีพมาช่วยปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือการพยาบาลโดยตรงในงานด้านธุรการ งานแม่บ้าน เพื่อลดภาระงานที่ไม่ใช่กิจกรรมการพยาบาลโดยตรงให้น้อยลง จะช่วยให้มีเวลาในการทำบทบาทอิสระของตนเองในการดูแลผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาลในผู้ป่วยแต่ละประเภทในแต่ละงานการพยาบาล เนื่องจากแต่ละงานการพยาบาล มีลักษณะผู้ป่วยที่มีความต้องการการพยาบาลที่แตกต่างกันออกไป จึงควรมีเวลาที่เป็นตัวแทนของแต่ละงานการพยาบาลเพื่อสามารถใช้อ้างอิงต่อไป
2. การศึกษาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือกิจกรรมการพยาบาล โดยตรง ควรเป็นการสังเกตโดยตรงแต่ละบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงของบุคลากรพยาบาล เพื่อที่จะได้เวลาที่แท้จริง
3. การศึกษาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาลในหน่วยงานวิสัญญีให้ได้ครอบคลุมผู้ป่วยทุกโรคทุกแผนกการผ่าตัด และจำนวนกลุ่มตัวอย่างในจำนวนที่เพียงพอเพื่อที่จะได้เป็นปริมาณเวลาที่แท้จริง